ارزیابی عملکرد مدلهای انباشت آسیب در شبیهسازی جدایش براده

محمدرضا وزیری سرشک*، محمود سلیمی** و محمد مشایخی* دانشکده مهندسی، دانشگاه کاشان دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی اصفهان

(دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۲/۱۹ – دریافت نسخه نهایی: ۱۳۸۹/۱۲/۱۱)

واژگان کليدي :

Evaluation of Performance of Cumulative Damage Models in Simulation of Chip Separation

M.R. Vaziri, M. Salimi and M. Mashayekhi

Engineering Department, University of Kashan, Kashan, Iran Mechanical Engineering Department, Isfahan University of Technology, Isfahan, Iran

Abstract: In updated Lagrangian simulation of machining, chip separation from the workpiece is done by deleting the elements of predefined critical values in front of the tool tip. In this paper, a systematic evaluation of three progressive damage

** – استاد

روشهای عددی در مهندسی، سال ۳۰، شمارهٔ ۱، تابستان ۱۳۹۰ (استقلال)

models is carried out to identify the most suitable fracture criterion in simulation of chip separation. The three models considered are the Johnson-Cook (J-C), the modified Cockcroft-Latham (C-L), and the Wilkins models. In addition, a new algorithm is presented to calculate the coefficients of damage models in the range of very high strain, strain rate, temperature and pressure of machining processes and in presence of the combined effects of two different tensile and shear failure mechanisms. In this respect, the results obtained by few Arbitrary Lagrangian-Eulerian (ALE) simulations are used as sources to study the accumulation of damage. The steady state orthogonal cutting of AISI 1045 steel was considered to take benefit of evaluation of the models performances with available experimental data in "Assessment of Machining Models" (AMM) effort. Calibration of damage models in real condition of chip separation is the most important advantage of the new method. According to the obtained results, the Johnson-Cook damage model is the most capable chip separation criteria.

Keywords: Cumulative (progressive) damage criterion, Chip separation, Arbitrary Lagrangian-Eulerian formulation, Finite-Element method.

۱- مقدمه

این روش هم ترکیب این مکانیزمهای گسیختگی را که در جدایش براده وجود دارد [۵] در نظر نمی گیرد و هم بهدلیل محدودیت امکانات آزمایشگاهی این مدلها برای محدوده متغیر های حالت بسیار کمتر از آنچه در ماشینکاری اتفاق میافتد محاسبه میشوند. بنابراین مدلی که به این روش کالیبره شده است توانایی تشخیص ترک در شرایط ترکیبی مودهای گسیختگی، مشابه آنچه در جدایی براده اتفاق می افتـد را نـدارد. این مشکل توسط جانسون و کوک [۲] در مورد شبیهسازی آزمایش شبه استاتیکی دوجهته هم گزارش شده است. به گونهای که مدل آسیب کالیبره شده به روش ایسان توانایی پیش بینی ایجاد ترک در نمونه پیچش که همزمان تحت کشش هم قرار می گیرد را ندارد. همچنسین تنگ و ویرزبیکی [۴] به عدم دقت مدل در تعیین شروع ترک در شرایط وجـود فـشار و برش همزمان اشاره مي كنند. براي رفع اين نقايص، در الگوريتم ارائه شده در این مقاله انباشت آسیب تـا گـسیختگی کامـل در فرایند جدایش براده به عنوان مبنای توسعه مدل آسیب در نظر گرفته شده و دیگر از آزمایشهای کشش و پیچش استفاده نمی شود. در ادامه با توسعه مدلهای تجمع آسیب جانسون-کوک[۲]، کاکرافت – لاتم[۶] و ویلکینز[۷] برای برادهبرداری فولاد ۱۰۴۵، عملکرد آنها به عنوان معیار جدایی براده مقایسه می شود. روسا و همکاران [۸] عملکرد مدلهای انباشت آسیب انرژی ویژه شکست و کاکرافت-لاتم را به عنوان معیار جـدایی براده بررسی کردهاند اما علاوه بر متفاوت بودن روش بررسی ایشان با آنچه در این مقاله ارائه می شود سایر مدلهای پرکاربرد

سرعت تغییرشکل بسیار زیاد ماده در فرایند براده. رداری باعث ایجاد نرخ کرنشهایی به بزرگی ¹⁻⁸⁸ او دماهای بسیار زیاد تا ۲^۰ ۲۰ (در ماشینکاری فولادها) و تنشهایی به بزرگی GPa ۱۰ میشود که ماشینکاری را به فرایند فیزیکی پیچیده و بسیار غیر خطی برای شبیه سازی عددی تبدیل کرده است[۱]. اجزای محدود از روشهای پرکاربرد تحلیل عددی است که توسط محققان زیادی برای بررسی این فرایند به کار رفته است و با کمک ورودیهای هندسه ابزار، پیشروی و سرعت برش مقادیر نیروهای برشی، سایش ابزار و تنشهای پسماند را پیش بینی کرده است[۱].

مدلهای ماده و آسیب از جمله مهمترین ملزومات شبیهسازی اجزای محدود ماشینکاریاند. مدل ماده تغییرات تنش سیلان را با کرنش، نرخ کرنش و دما نشان میدهد. اما برای کامل کردن مدل پلاستیک باید مدل آسیب هم ارائه شود تا گسیختگی ماده هم قابل پیشبینی باشد. به این ترتیب در مدلهای اجزای محدود، جزیی که دارای آسیب بحرانی است توانایی تحمل بار را از دست داده و اصطلاحاً از مدل حذف و براده از قطعه جدا میشود. در این مقاله تلاش میشود تا مدلهای انباشت آسیب برای کاربرد به عنوان معیار جدایی براده توسعه داده شوند. در روش متداول تدوین مدل آسیب، جانسون و کوک [۲] ضرایب مدل آسیب پیشنهادی خود را بر اساس آزمایشهای کشش و پیچش به عنوان نمایندگان مستقل مکانیزمهای گسیختگی کششی و برشی محاسبه کردند. پانتال و همکاران [۳] و تنگ و ویرزبیکی [۴] هم از این روش کالیبرهکردن استفاده کردهاند. ام

شکل ۱- هندسه اولیه و نهایی براده؛ الف) شبکهبندی اولیه و شرایط مرزی، ب) شکل نهایی براده

مورد توجه قرار نگرفتهاند. در مورد اهمیت این تحقیق می توان گفت که مدلهای آسیب توسعه یافته به این روش می توانند به عنوان شرط گسیختگی براده در مدلهای لاگرانژی شبیهسازی ماشینکاری به کار روند. در این تحقیق برش متعامد فولاد ۱۰۴۵ در نظر گرفته شد زیرا هم کاربرد فراوانی در صنایع خودروسازی و صنایع سنگین دارد و هم داده های آزمایشهای طرح "دستیابی به مدلهای ماشینکاری (AMM) " [۹] به عنوان معیار دقت در دسترس است.

۲- شبیه سازی اجزای محدود برش متعامد با
 فرمولبندی لاگرانژی – اویلری اختیاری (ALE)

قابلیت تحلیل ترمومکانیکی ALE موجود در نرم افزار ABAQUS/Explicit [۱۰] برای شبیهسازی برش متعامد و دستیابی به تاریخچه متغیرهای حالت، مسیر کرنش مورد استفاده قرار گرفت تا با شبیه سازی آنچه در واقعیت در ماشینکاری اتفاق میافتد مشکلات روش متداول کالیبره کردن مدلهای انباشت آسیب از بین برود.

توصیف لاگرانژی- اویلری اختیاری، مزایای هر دو روش اویلری و لاگرانژی را ترکیب میکند تا مشکل اعوجاج شدید اجزا در اثر تغییرشکلهای بزرگ پلاستیکی را رفع کند. در این توصیف نقاط گرهی در فضای مدل ثابت نیستند (برخلاف

دیدگاه اویلری) و همراه با نقاط مادی هم حرکت نمیکنند (برخلاف دیدگاه لاگرانژی)، بلکه آنها معادلات حرکت خاص خود را دارند [۱۱].

۲- ۱- هندسه مدل

برای مدلسازی حالت پایا در تشکیل براده، تحلیل با هندسه مدل ارائه شده در شکل (۱– الـف) آغـاز مـیشـود و بـه طـور خودکار اصلاح میشود تا در نهایت به هندسه پایای شکل (۱- ب) برای براده ختم شود. مطابق شرایط مرزی در شکل (۱–الف)، نقاط گرهی در لبه سمت چپ قطعه در هر دو جهت افقی و عمودی مقید شدهاند. اجزا در سمت راست و زیر قطعه در جهت افقی و در بالای براده در جهت عمودی محدود شدهاند. اینها قیودی همستند که برای نقاط گرهمی تعریف میشوند و حرکت آنها را در جهات خاصبی محدود میکنند ولى ماده مى تواند از اين مرزها وارد و خارج شود. حركت ماده توسط قیود مادی در زیر قطعه برای حرکت عمودی و در اطراف ابزار در دو جهت محدود شده است. به این ترتیب ماده از سمت چپ با سرعتی برابر با سرعت برش با ابزار برخورد داده می شود و از طریق براده و سمت راست قطعه از محدوده حل خارج می شود. مطابق ابعاد الماسه های طرح AMM [۹]، شعاع لبه برش (نول ابزار) ۱۰ µm انتخاب شد.

> روشهای عددی در مهندسی، سال ۳۰، شمارهٔ ۱، تابستان ۱۳۹۰ (استقلال) www.SID.ir

	-		•	•	•
A (MPa)	B (MPa)	С	n	М	T_m (°C)
222/1	$\mathcal{P} \circ \circ / \Lambda$	0/017F	۰/۲۳۴	١	1490

جدول ۱- ضرایب مدل ماده J-C برای فولاد ۱۰۴۵ [۱۲]

آزمایش (µm/rev) (m/sec) [٩] AMM (درجه) ۵ ۱۵۰ ۳/٣ ۲ ۱ -٧ ۱۵۰ ۵/۰ ۵ ۲ ۵ ۱۵۰ ۵/۰ ۶ ۳ ۵ ۱۵۰ ۵/۰ ۶ ۳ ۵ ۲۰۰ ۵/۰ ۶ ۴	زاويه براده	پيشروى	سرعت برش	معادل آزمایش	شماره
$\begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	(درجه)	(µm/rev)	(m/sec)	[٩] AMM	آزمايش
$\begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	۵	100	٣/٣	٢	١
$\begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	-V	100	۵/ ۰	۵	٢
۵ ۳۰۰ ۵/۰ ۸ ۴	۵	100	۵/ ۰	۶	۴
	۵	۳۰۰	۵/ ۰	٨	۴

جدول ۲ – شرایط برش و هندسه ابزار در برشهای متعامد

۲-۲- مشخصات مکانیکی مدل

قطعه و ابزار به ترتیب از فولاد کربنی ۱۰۴۵ و کرباید (کنامتال K68) ساخته شدهاند[۹]. با توجه به شبیهسازی فرایند تشکیل براده به صورت فرو کردن ابزار در قطعه، نرمافزار مشکل اعوجاج زیاد اجزا در نوک ابزار را به کمک تکنیکهای شبکهبندی مجدد و انتقال دادهها رفع میکند. در نتیجه فقط مدل ماده به عنوان ورودی مورد نیاز است و به علت فرض عدم کسیختگی اجزا، مدل آسیبی نیاز نخواهد بود. جانسون و کوک[۲] مدل مادهای برای بارگذاریهای شدیداً دینامیکی ارائه کردند. در این مدل سطح تسلیم فون- میزز با در نظر گرفتن اثر مکانیزمهای کرنش سختی، نرخ کرنش سختی و نرم شوندگی کرنش پلاستیک بی بعد $[7]_3^{-7}= 10 = [7]_3^{-7}$ و کرنش پلاستیک بی بعد $[7]_5^{-7}= 10 = [7]_5^{-7}$ و دمای بی بعد ($T_{MELT} - T_{ROOM}$)

$$\sigma_{y} = \left[A + B\left(\overline{\varepsilon}^{P}\right)^{n}\right] \cdot \left[1 + C\ln \dot{\overline{\varepsilon}}^{P*}\right] \cdot \left[1 - T^{*m}\right]$$
(1)

در حالی که A, B, C, m, n پارامترهای مادی و T_{ROOM} و T_{MELT} به ترتیب دمای محیط و نقطه ذوب اند. جدول (۱) ضرایب مدل ماده J-C را برای فولاد ۱۰۴۵ که توسط جسبر [۱۲] ارائه شده نشان می دهد.

۲ – ۳ – بررسی نتایج مدل

برای از بین بردن حساسیت نتایج به شرایط برش و هندسه ابزار، شرایط برش متنوع جدول (۲) مطابق آزمایشهای ۶،۵،۲ و ابزار، شرایط برش متنوع جدول (۲) مطابق آزمایشهای ۶،۵،۲ و مدل ما زمان به عنوان معیار دستیابی به حالت پایا در نظر گرفته شد. برای بررسی عدم وابستگی به شبکه، برای هر مدل شد. برای بررسی عدم وابستگی به شبکه، برای هر مدل نتایج در پی داشت. اجزای کرنش صفحهای ترمو - مکانیکی نتایج در پی داشت. اجزای کرنش صفحهای ترمو - مکانیکی کاهش یافته CPE4RT برای براده و قطعه استفاده شد[۱۰]. ضریب اصطکاک در محلهای تماس براده و ابزار و سطح ماشین شده به گونه ای تعیین شد تا نیروی افقی برشی با نتایج آزمایش همخوانی داشته باشد. اما مقادیر پیش بینی شده نیروی عمودی برشی برای مقایسه با نتایج آزمایشهای AMM [۹] و ارزیابی دقت مدل در جدول (۳) ارائه شدهاند.

مقایسه نتایج مدل با محدوده مقادیر آزمایشگاهی، دقت مدل را مناسب ارزیابی میکند. این مدل برای بررسی تجمع آسیب مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۳- معیارهای انباشت آسیب به عنوان شرط جدایی براده تصاویر SEM ارائه شده توسط سوبیاه و ملکوت [۱۳] وجود ترک نرم در ریشه براده یا جدا شدن براده از قطعه را

روشهای عددی در مهندسی، سال ۳۰، شمارهٔ ۱، تابستان ۱۳۹۰ (استقلال)

www.SID.ir

نیروی عمودی	نیروی عمودی	نیروی برشی	نیروی برشی	شماره
(N) (ALE)	(آزمایش)(N)	(N) (ALE)	(آزمایش) (N)	آزمايش
८४०	470 - 44°	۵۸۷	۵۲۵ –۶۳۰	١
400	۳۷۵ –۴۷۰	877	249 - 200	٢
۳۵۰	78° –87°	619	۴۸۵ –۵۷۰	٣
439	07V- 07M	9117	۸۳۰ –۱۱۴۰	۴

جدول ۳- نتایج پیش بینی شده با مدل ALE و مقادیر به دست آمده از آزمایشهای AMM [۹]

شکل ۲- ایجاد ترک نرم در نوک ابزار و جدایی براده از قطعه [۱۳]

تأیید می کند، شکل (۲). در این بخش، کاربرد معیارهای ترک نرم به عنوان شرط جدا یی براده بررسی می شود. این معیارها، گسیختگی را ناشی از انباشتگی آسیب با توجه به تاریخچه تنشها، کرنشها، نرخ کرنشها و دماهای تجربه شده می دانند. روسا و همکاران [۸] معتقدند که بیشتر این مدلها براین مبنا پایه گذاری شدهاند که تجمع کرنش تا حد بحرانی باعث ایجاد ترک می شود. به این ترتیب به بیان ریاضی، انباشت آسیب به شکل زیر تعریف می شود.

$$\int_{0}^{\varepsilon_{\rm f}} f\left(\text{stress state}\right) d\overline{\varepsilon} = D_{\rm m} \tag{(Y)}$$

که f تابع وزنی تاریخچه، \overline{s} کرنش معادل، \overline{s}_{f} کرنش معادل شکست و D_{m} ثابت مادی است. پس از بررسی کامل، ضرایب مادی برای مدلهای انباشت آسیب برای فولاد ۱۰۴۵ پیدا نشد که قابل کاربرد برای پیشبینی جدایی براده باشد. وبر و همکاران [۱۴] فرض کردند که با توجه به درصد کربن مشابه،

ضرایب معیار آسیب C-L برای این فولاد می تواند برابر با ضرایب به دست آمده توسط جانسون و کوک [۲] برای فولاد مهرای باشد. اما مقایسه خواص مکانیکی، این دو نوع فولاد را دارای رفتاری متفاوت معرفی می کند[۵۵]. واز و همکاران [۶۹] مدل آسیبی برای فولاد ۲۰۴۵ ارائه کردند ولی این مدل اثر نرخ کرنش و دما را در نظر نگرفته و قابل کاربرد در شبیه سازی ماشینکاری نیست. نونز و لارسون [۱۷] چند مدل آسیب را برای محدوده دماهای پایین مطالعه کردهاند که برای فرایند برای محدوده دماهای پایین مطالعه کردهاند که برای فرایند کاکرافت-لاتم (L-C) و ویلکینز را برای این نوع فولاد توسعه که مدلهای آسیب با شکل عمومی جانسون-کوک (J-C)، دهد. علت انتخاب این مدلهای انباشت آسیب، کاربرد فراوان آنها و همچنین قابل دسترس بودن در نرمافزارهای تجاری اجزای محدود است به این ترتیب کاربر برای استفاده از آنها نیازی به استفاده از برنامه های جانبی نخواهد داشت.

> روشهای عددی در مهندسی، سال ۳۰، شمارهٔ ۱، تابستان ۱۳۹۰ (استقلال) www.SID.ir

۳- ۱- مدل آسیب جانسون- کوک
جانسون و کوک [۲] مدلی را برای f = 1/ē_f تعریف کردند که
کـرنش شکـست ε_f مطابق معادلـه (۳) تـابعی از متغیرهـای
مختلف بود.

 $\overline{\epsilon}_{f} = \left[D_{1} + D_{2} \exp(D_{3}\sigma^{*}) \right] \left[1 + D_{4} \ln \tilde{\epsilon}^{*} \right] \left[1 + D_{5} T^{*} \right]$ (۳) $\sigma^{*} = \sigma_{1} - \sigma_{2} \exp(\sigma^{*}, \tilde{\epsilon}^{*}, T^{*}, T^{*}, T^{*}, \tau^{*}) = \epsilon^{*} - \epsilon^{*} e^{*} e^{*$

$$\mathbf{D} = \sum \frac{\Delta \varepsilon}{\varepsilon_{\rm f}} \tag{(4)}$$

که می تواند به شکل انتگرالی زیر بهکار گرفته شود.

$$D = \int_{0}^{\varepsilon_{f}} \frac{\overline{\varepsilon}_{P}(t)}{\varepsilon_{f}(t)} dt$$
 (δ)

مدل پلاستیک J-C در شکل کامل که شامل مدل ماده و آسیب است در نرمافزار ABAQUS/Explicit تحت عنوان معیار گسیختگی برشی ارائه شده است ولی باید ضرایب J تا 5 برای آن ماده خاص برای نرم افزار تعریف شوند. این معیار از نظر محاسباتی هم ارزشمند است زیرا به متغیرهایی نیاز دارد که قبلاً در هر گام زمانی حل، مشخص شدهاند و محاسبات اضافه چندانی را تحمیل نخواهند کرد. مشابه روش به کاررفته در تحقیق تنگ و ویرزبیکی [۴] مدل آسیب و ماده مستقل در نظر گرفته شدند. بدین ترتیب میزان آسیب به صورت جداگانه و در پایان هر گام زمانی و خارج از حلقه محاسباتی تنش و کرنش محاسبه شود. قابل توجه است که این مدل اثر نرخ کرنش و دما را هم که در فرایند برادهبرداری اهمیت قابل توجهی دارند لحاظ کرده است.

کاکرافت-لاتم [۶] با فرض ایجاد ترک نرم در اثر رسیدن انتگرال ماکزیمم تنش اصلی σ_1 نسبت به کرنش مؤثر پلاستیک به حد بحرانی، مدل آسیب خود را به شکل زیر ارائه کردند. $D_{Cr} = \int_{0}^{\overline{\epsilon}_{f}} \langle \sigma_{l} \rangle d\overline{\epsilon}_{nl}$ (۶)

$$D_{Cr} = \int_{0}^{1} \langle \sigma_{l} \rangle d\overline{\epsilon}_{pl}$$

که $\langle \sigma_1 \rangle$ براکت ماکولی است که مقدار σ_1 را برای $0 < \sigma_1$ و مقدار صفر را برای $0 > \sigma_1$ نشان میدهد. آسیب با این تعریف از جنس انرژی خواهد بود ولی اه و همکاران [۲۰] این مدل آسیب را با بی بعد کردن ماکزیمم تنش اصلی به کمک تنش معادل به شکل زیر اصلاح کردند.

$$D_{Cr} = \int_{0}^{\overline{\epsilon}_{f}} \frac{\langle \sigma_{1} \rangle}{\overline{\sigma}} d\overline{\epsilon}_{pl}$$
(V)

مطابق توصیه بااو و ویرزبیکی [۲۱] و تنگ و ویرزبیکی [۴] در این تحقیق به صورت ضـمنی فـرض شـد کـه بـه ازای σ≥ σ آسیبی انباشته نخواهد شد.

با توجه به در دسترس بودن این معیار در نرمافزار تجاری DEFORM، معیار اولیه پیش بینی ترک L-C و شکلهای اصلاح شدهاش کاربرد وسیعی در شبیه سازی فرایندهای شکل دهی و برش پیدا کردهاند. روسا و همکاران [۸] از مدل آسیب کاکرافت - لاتم (L-C) به عنوان معیار گسیختگی کششی یاد میکنند. تأثیر همزمان هر دو مکانیزم گسیختگی در تشکیل براده، انگیزهای برای بررسی مدل L-C به عنوان معیار جدا شدن براده بود.

۳– ۳– معیار آسیب ویلکینز

ویلکینز و همکاران [۷] مدل تجمع آسیبی ارائـه کردنـد کـه انتگرال کرنش مؤثر پلاستیک ا_ق را به کمک دو تابع وزنی w₁ و w₂ که به ترتیب نماینده اثر تنش هیدرواستاتیک و تنـشهای انحرافی اصلی هستند محاسبه میکند.

$$D = \int_{0}^{\varepsilon_{pl}} w_1 w_2 d\overline{\varepsilon}_{pl} \tag{A}$$

ب_رخلاف نظری_ه_ای جان_سون و ک_وک [۲] و ب_الو و

شکل ۳- خطوط جریان ماده در اطراف نقطه توقف

ویرزبیکی [۲۲] که اثر فشار را به کمک تـنش سـهتـایی لحـاظ میکنند، ویلکینز w₁ اثر تـنش هیدرواسـتاتیک، P=-σ_m را در تجمع تنش به کمک رابطه زیر لحاظ کرد.

 $\mathbf{w}_{1} = \left(\frac{1}{1+\alpha \mathbf{P}}\right)^{\gamma} \tag{9}$

در حالیکه α و γ دو ثابت مادی هستند. توجه شود که α دارای بعد Pa⁻¹ است. تابع وزنـی دوم بـه کمک معادلـه زیـر تعریف میشود.

 $w_2 = (2-A)^{\beta}$ (1°) S β ثابت مادی است و A نسبت تنشهای اصلی انحرافی S

است. است.

$$A = \max\left(\frac{s_2}{s_3}, \frac{s_2}{s_1}\right), \quad s_3 \le s_2 \le s_1 \tag{11}$$

ویرزبیکی و ژو [۲۳] نشان دادند که در حقیقت w_2 همان شکل بی بعد شده ثابت سوم تانسور تنشهای انحرافی است که در شرایط کرنش صفحهای 0 = A خواهد بود. در این نظریه، با رسیدن آسیب انباشته به مقدار بحرانی $D_{\rm Cr}$ گسیختگی اتفاق می افتد.

معیار ترک ویلکینز اخیراً در نرمافزارهای تجاری PAM-CRASH و LS-DYNA و LS-DYNA ارائه شده است ولی با توجه به بررسیهای انجام شده، تا به حال در شبیهسازی فرایند ماشینکاری استفاده نشده است. اما تنگ و ویرزبیکی [۴] از این معیار برای پیشبینی ترک در شبیهسازی فرایند سوراخکاری معیار برای پیشبینی ترک در شبیهسازی فرایند سوراخکاری مریع استفاده کردهاند و با توجه به شباهت محدوده متغیرهای حالت، بهکارگیری این مدل به عنوان معیار جدایی براده بررسی میشود.

۴– الگوريتم توسعه مدل انباشت آسيب

با در نظر گرفتن تصاویر SEM ارائه شده توسط سوبیاه و ملکوت [۱۳] کـه وجـود گـسیختگی را در ریـشه بـراده تأییـد مىكند، شكل (٢)، الگوريتم جديد بر اين اساس استوار شد كه حجم کوچکی از ماده وجود دارد که پس از مواجهه با تاریخچه متغیرهای حالت خاص خود در نهایت در نوک ابزار گسیخته خواهد شد. بنابراین با تعیین موقعیت نقطه گسیختگی و مسیری که این نقطه مادی در گذر از ناحیه برش و تا رسیدن به نقطه گسیختگی طی می کند می توان آسیب انباشته را برای این نقطه مادی محاسبه کـرد و ضـرایب مـادی مـدل انباشـت آسـیب را بهگونهای تعیین کرد که مقدار آسیب به حد بحرانی مورد نظر رسیده باشد. برای تعیین محل گسیختگی، کانلی و روبنـستین [۲۴] وجود نقطهای تحت عنوان "نقطه توقف" را در مجاورت نوک ابزار متذکر شدهاند که محل تقسیم جریان ماده بـه دو شاخه است. جریان ماده در بخش فوقانی به براده تبدیل شده و بخش زیرین بر روی سطح ماشین شده له می شود، نقطـه A در شکل (۳). محققان دیگری نظیر سوبیاه و ملکوت [۱۳] هـم بـر وجود این نقطه تأکید داشتهان. با توجـه بـه دو شـاخه شـدن جریان ماده، این نقطه به عنوان محل ایجاد ترک و گسیختگی در نظر گرفته شد. نقطه توقف در مدلهای ALE، محل تغییر جهت مؤلفه عمودی سرعت حرکت گره، در مجاورت نوک ابزار است.

اما در مورد مسیر حرکت، شکل (۴) تصویر SEM ارائه شده توسط سوبیاه و ملکوت [۲۵] از محل جدایش براده در برش متعامد را نشان میدهد. ایشان ضمن اشاره به شکل (۴)، فرض مسیر ترک مستقیم در جلوی ابزار را معقول دانستهاند. طول این ترک بسیار کم است و در تصاویر متالوگرافی از مقطع عرضی پولیش و اچ شده دیده نمیشود چون تحت فشار زیاد نوک ابزار له می شود. نمونه ای از این تصاویر که با میکروسکوپ نوری تهیه شده توسط ترنت و رایت [۱] در شکل (۵) آورده شده است. از طرفی، مطابق این تصویر تغییر شدید دانه بندی و ساختار که نمایشگر کرنش پلاستیک زیاد و

شکل ۴– تصویر SEM از محل جدا شدن براده از قطعه [۲۵].

تغییرمکان زیاد نقاط در حرکت مستقیم به سوی نوک ابزار است فقط در فاصله بسیار کم در مجاورت نوک ابزار دیده می شود بنابراین فرض مسیر حرکت مستقیم برای ذره مادیی که در نقطه توقف گسیخته می شود منطقی خواهد بود، شکل (۶). نقطه شروع مسیر مورد بررسی در شکل (۶) نقطهای با کرنش بسیار کم است که به عنوان ماده خام بدون آسیب انتخاب شده است. با توجه به بررسی حالت پایای تشکیل براده در شبیهسازی ALE، نسبت بی بعد فشار – تنش (۳)، نرخ کرنش پلاستیک لگاریتمی (*in) و دمای بی بعد (*T) به عنوان متغیرهای حالت تجربه شده در مسیر، به کمک محاسبات مربوطه بر روی نتایج حاصل از تحلیلهای ALE تعیین شدند که نمونه هایی از آنها در شکلهای (۷) و (۸) آورده شده است.

J-C توسعه مدل آسیب J-C
 در این تحقیق از روش بهینه سازی غیرخطی کمترین
 مربعات برای تعیین پنج ثابت مادی رابطه ریاضی مدل آسیب
 J-C استفاده می شود. مدل به گونه ای کالیبره می شود که در مورد
 مرجهار آزمایش، گسیختگی در حد آسیب بحرانی 1=D
 اتفاق افتد. این روش بهینه سازی که توسط بااو و همکاران [۲۶]
 و تنگ وویرزبیکی [۴] توصیه شده است، برای استفاده از مورد نظر می در نظری به شکل زیر را مورد نظر قرار می دهد.

$$LSE = \min_{\mathbf{x}} \sum_{i=1}^{4} f_i^2(\mathbf{x})$$
(17)

در حالی که بردار [D_1, D_2, D_3, D_4, D_5] و اندیسهای i = 1,2,3,4 مربوط به آزمایشهای برش متعامد ۱ تا ۴ هستند. قابل ذکر است که آزمایشهای مورد بررسی برای شرایط برش و هندسههای ابزار مختلف انتخاب شدهاند. در نتیجه ضرایب بهدست آمده حساس به شرایط برش نبوده و حالت عمومی دارند. با توجه به اینکه جانسون و کوک [۲] فرض کردند که

Motion of Material Point to Stagnation Point (μm) شکل ۷- تغییرات نسبت بی بعد فشار – تنش در طول مسیر

خطای LSE	ميزان آسيب انباشته				ضرایب مادی بهینه					شماره مجموعه
هر چهار آزمایش	آزمایش ۴	آزمایش ۳	آزمایش ۲	آزمایش ۱	D5	D4	D3	D2	D1	
۰/۴۶	۶/۱/۰۶	•/٨۶	۰/۶۲	171	٣/٢	0	-1/A	•/¥	- °/Ŷ	١
۰/۴۷	۰/۹۲	•/٨۶	۰/۶۳	1/74	٣/٩	o	- • /A	۱/۴	-1/V	٢
۰/۵۱	1/19	•/٨۴	•/۶	1/19	۴/ ۰	o/o1	- • /V	۱/۶	-1/9	٣
•/9	1/17	۰/۹۷	•/47	1/17	•/1	0/009	-1/۵	۳/۲	-7/•	۴

ب J-C	مدل آسيد	ضرايب	، بهينه	مجموعههاي	جدول ۴–
-------	----------	-------	---------	-----------	---------

گسیختگی با فراهم شدن شرط D=1 اتفاق میافتد تابع هـدف بهینهسازی f_i به شکل زیر خواهد بود.

$$f_{i}(\mathbf{x}) = 1.0$$

$$-\int_{0}^{\overline{\epsilon}_{f,i}} \frac{1}{\left[D_{1} + D_{2} \exp\left(D_{3}\sigma_{i}^{*}\right)\right] \left[1 + D_{4} \ln \dot{\epsilon}_{i}^{*}\right] \left[1 + D_{5} T_{i}^{*}\right]} d\overline{\epsilon}_{p,i}$$
(17)

که در تابع f_i انتگرالها به کمک روش ذوزنقه و به صورت عددی محاسبه میشوند. برنامه رایانهای به کمک نرمافزار MAPLE نوشته شد تا ضرایب بهینه محاسبه شوند. جدول (۴) خلاصهای از بهترین مجموعه ضرایب را نشان میدهد.

مجموعه شماره ۱ بهترین ضرایب و با کمترین مربعات خطا (LSE) است. با توجه به جدول (۴)، برای تمام مجموعه ضرایب بیشترین خطا و انحراف در آزمایش شماره ۲ دیده میشود و در سایر آزمایشها گسیختگی با دقت خوبی در آسیب انباشته 1=D اتفاق میافتد. به دلیل مقایسه آسیب انباشته، شکلهای (۷) و (۸) تغییرات نسبت بیبعد فشار – تنش (تنش

سهتایی) ((σ) و دمای بی بعد ((T) را در امتداد مسیر نشان می دهند. در حقیقت این منحنیها تنشها و دماهای تجربه شده در طول مسیر را نشان می دهند. مطابق شکلهای (۷) و (۸) وجود تنش سهتایی کمتر (در محدوده منفی) و دمای بی بعد بیشتر در مورد آزمایش ۲ نشانی از کارسختی کمتر و بازیابی بیشتر است که هر دو مکانیزم تجمع نابجاییها را به تأخیر انداخته و آسیب انباشته کمتری را به جا می گذارند که این مطلب با مقایسه آسیب انباشته در آزمایش ۲ نسبت به سایر آزمایشها قابل تأیید است، جدول (۴). صحت مدل آسیب کالیبره شده در قسمت بعدی مورد بررسی قرار می گیرد.

۴− ۲− ارزیابی مدل آسیب J-C توسعهیافته

برای ارزیابی مدل آسیب J-C توسعه یافته، دو آزمایش برش متعامد دیگر در نظر گرفته شد. جنس ابزار و قطعه کار مـشابه آزمایشهای AMM [۹] است. جدول (۵) شرایط برش و هندسه

> روشهای عددی در مهندسی، سال ۳۰، شمارهٔ ۱، تابستان ۱۳۹۰ (استقلال) www.SID.ir

-				
زاويه براده (درجه)	پيشروى	سرعت برش	شماره آزمایش	
	(µm/rev)	(m/sec)		
•	١٠٠	١/٧۵	آزمایش ۵	
-10	40	١/٧۵	آزمایش ۶	

جدول ۵- شرایط برش و هندسه ابزار برای آزمایشهای ارزیابی

ب انباشته	ميزان آسي	ضرايب بهينه					شماره آزمایش
آزمایش ۶	آزمایش ۵	D5	D4	D3	D2	D1	
۰/۵۴	١/٥٢	٣/٢	o	$-1/\Lambda$	۰/۴	-•/۶	
۰۵۱	۰/۹۷	٣/٩	o	-∘/A	۱/۴	-1/V	۲
•/۴۸	۰/٩۴	۴/۰	٥/٥١	-•/V	۱/۶	-1/9	٣
۰/۴۸	۰/۹۱	۰/۱	•/•• 9	-1/۵	١/٣	-ĭ/°	4

جدول ۶- آسیب انباشته در آزمایشهای ارزیابی

جدول ۷- ضرایب بهینه مدل آسیب J**-**C برای فولاد ۱۰۴۵

D ₁	D ₂	D ₃	D ₄	D ₅
- ° / ۶	۰/۴	-1/A	• / • •)	٣/٢

ابزار را برای این آزمایشها نشان میدهد.

مشابه چهار آزمایش قبل، شبیه سازیهای ALE مناسب مطابق جدول فوق برای این آزمایشها صورت گرفت و به روش ارائه شده در الگوریتم ولی با ضرایب مدل آسیب ارائه شده در جدول (۴) میزان آسیب انباشته در نقطه گسیختگی تعیین شد. جدول (۶) این مقادیر آسیب انباشته را برای آزمایشهای ارزیابی ۵ و ۶ نشان می دهد.

همان طور که انتظار می رفت آسیب انباشته در نقطه گسیختگی در مورد آزمایش ۵ خیلی نزدیک به یک است. اما در مورد آزمایش ۶ این آسیب انباشته از مقدار مورد انتظار کمتر است که بحثهای مشابه آنچه در مورد انحراف نتایج آزمایش ۲ گفته شده بود اینجا هم مجدداً قابل طرح است. در مجموع با توجه به انحراف قابل قبول میزان آسیبهای انباشته از مقدار ایدئال، صحت مدل توسعهیافته و کاربری آن برای شرایط مختلف برش تأیید می شود. باید یاداوری شود که تنگ و

ویرزبیکی [۴] معتقدند که یک مدل آسیب توانایی پیشبینی گسیختگی در شرایط مختلف بارگذاری را نخواهد داشت. بنابراین مجموعه ضرایبی که در شرایط مختلف برش و هندسههای مختلف ابزار عملکرد قابل قبولی داشته باشد به عنوان ضرایب برگزیده انتخاب خواهد شد. در حالت کلی مجموعه ضرایب شماره ۱ در جدول (۴) عملکرد بهتر و با خطای کمتری را نشان میدهند. اما برای اعمال اثر نرخ کرنش مقدار 0.001 = D_4 در نظر گرفته شد و در نهایت مجموعه ضرایب ارائه شده در جدول (۷) به عنوان مناسبترین ضرایب ارائه شد.

شکل (۹) نحوه تجمع آسیب را در حرکت نقط ه مادی به سمت نقطه گسیختگی برای آزمایشهای مختلف نشان میدهد. همان طور که انتظار میرفت ماکزیمم آسیب در نقط ه توقف اتفاق میافتد که با شواهد ارائه شده در شکل (۲) برای گسیختگی در مجاورت نوک ابزار تطابق دارد.

ماکزیمم آسیب انباشته C-L	شماره آزمایش
0/0¥۶۶	,
۰/۰۱۲۵	۲
•/• <i>9</i> \	٣
۰/۰۴۳۵	۴
°∕°∆V۶	۵
۰/۰۰۸۱	9

۴- ۳- مدل آسیب C-L به عنوان معیار جدایی براده

تغییرات متغیرهای موردنیاز در مدل آسیب L-C مطابق معادله (۷) از نتایج تحلیل ALE استخراج شد و به کمک روش ذوزنقه به صورت عددی انتگرالگیری و روند تجمع آسیب محاسبه شد. شکل (۱۰) نحوه انباشتگی آسیب در حین حرکت در مسیر را برای آزمایشهای مختلف نشان میدهد. با توجه به شکل (۱۰) مشاهده می شود که ماکزیمم آسیب برای تمام شرایط برش، با فاصله قبل از رسیدن به نقطه توقف ایجاد می شود که این نشان از ایجاد ترک طویل (مشابه مواد ترد) در ملکوت [۱۳] در شکل (۲) وجود ترکهای طویل را تایید نمی کند. این حقیقت که گسیختگی (ماکزیمم آسیب) باید در مجاورت نوک ابزار (نقطه توقف) اتفاق افتاده باشد گواه این

براده توانایی پیشبینی آنچه در واقعیت اتفاق میافتد را ندارد. جدول (۸) مقدار ماکزیمم آسیب L-C را برای شرایط مختلف برش نشان میدهد. مشاهده میشود که این مقدار ثابت نبوده و وابسته به شرایط برش به مقدار زیادی تغییر میکند. بنابراین پیدا کردن مقدار ثابت آسیب بحرانی قابل کاربرد برای تمام شرایط برش فولاد ۱۰۴۵ ناممکن به نظر میرسد. در حالی که برای بهکارگیری این معیار در شبیه سازی جدایش براده مقدار بحرانی آسیب از خصوصیات مادی فرض شده و نباید با تغییر پارامترهای برش تغییر کند.

۴– ۴– مدل آسیب ویلکینز به عنوان معیار جدایی براده

نحوه تغییرات متغیرهای موردنیاز در مـدل آسـیب ویلکینـز مطابق رابطه (۸) تا (۱۰) از نتـایج شـبیهسـازی ALE اسـتخراج شدند. برای کالیبره کردن مدل به عنوان معیار جـدایی بـراده در

ضرايب بهينه ويلكينز					J	، در آزمایش	ىيب انباشتە	آس	
α	β	γ	D _{Cr}	١	۲	٣	۴	۵	۶
• /٩	-1/194	۰/۱۶	١	۰/۹۹	۱/•V	•/٨٢	۰/۹۷	۰/۹۳	1/10

جدول ۹- ضرایب بهینه برای مدل آسیب ویلکینز و میزان آسیب انباشته

برای ماشینکاری به خوبی کالیبره می شود. شکل (۱۱) نحوه تجمع آسیب را در طول مسیر به کمک این نظریه نشان می دهد. متفاوت با مدل آسیب L-D و همان طور که انتظار می رفت این مدل، افزایش تدریجی آسیب و رسیدن به ماکزیمم (ایجاد ترک) را در مجاورت نوک ابزار پیش بینی می کند اما با توجه به مقدار 0= A برای شرایط کرنش صفحه ای، این مدل اشر تنشهای اصلی انحرافی را که نماینده مکانیزمهای گسیختگی برشی بودند لحاظ نکرده است.

۵- نتیجه گیری

الگوریتم توسعه مدلهای آسیب که در ایـن مقالـه ارائـه شـده مشکلات روشهای قبلی کالیبره کردن را نداشته و مدلهای آسیب را به عنوان معيار جدايي براده، در محدوده متغيرهاي حالت متداول در ماشینکاری و با اعمـال تـأثیر متقابـل هـر دو مکـانیزم گسیختگی برشی و کششی کالیبره میکند. همچنین مدل آسیب J-C توسعه داده شده به این روش، در شـرایط مختلـف بـرش و برای هندسه های مختلف ابزار عملکرد مناسبی را در نقش شرط جدایی براده برای شبیهسازی برادهبرداری ایف میکند. معیار تجمعی آسیب C-L اگر به عنوان شرط جدایی براده به کار رود خاصیت کاربرد عمومی برای تمام شیرایط برش و هندسه های ابزار را نخواهند داشت. به کارگیری این مدل همراه با پیش بینی ترکی طویل در مجاورت نوک ابزار است که تصاویر بهدست آمده از آزمایش برای ریشه براده این مطلب را تأیید نمی کنند. مدل انباشت آسیب ویلکینز هم هر چند به خوبی برای برادهبرداری کالیبره میشود اما اثر مکانیزم برشی را در گسیختگی لحاظ نمی کند. در مقایسه با سایر معیارها، مدل آسیب تجمعی J-C دارای عملکرد بهتری در پیش بینی جدایی براده از قطعه است.

برش فولاد ۱۰۴۵، چهار ثابت مادی D_{Cr}, γ, α و β باید تعیین شوند. مشابه روش بهکار رفته در کالیبره کردن مدل آسیب J-C روش بهینهسازی غیرخطی کمترین مربعات خطا با تابع خطای زیر در نظر گرفته شد.

$$LSE = \min_{x} \sum_{i=1}^{6} f_i^2(x)$$
 (14)

که بردار $x = [\alpha, \gamma, D_{Cr}, \beta]$ و اندیسهای i = 1, 2, 3, 4, 5, 6 مربوط به شماره آزمایش و شبیه سازیهای ALE است. با توجه به رابطه (۸) تا (۱۰) تابع هدف بهینه سازی f_i به صورت زیر در خواهد آمد.

$$f_{i}(x) = D_{Cr} - \int_{0}^{\overline{\epsilon}_{pl,i}} \left(\frac{1}{1+\alpha P_{i}}\right)^{\gamma} (2-A_{i})^{\beta} d\overline{\epsilon}_{pl,i}$$
(12)

که انتگرالگیری مربوطه به کمک روش عددی ذوزنقه انجام میشود. برنامه رایانهای به کمک نرمافزار MAPLE نوشته شد تا مجموعه ضرایب بهینه تعیین شود. جدول (۹) بهترین مجموعه ضرایب را که همراه با ایجاد کمترین خطا هستند نشان میدهد.

با توجه به انحراف بسیار کم آسیبهای انباشته در شرایط برش مختلف از مقدار ایدئال، D_{Cr} =1، به نظر می آید این مدل

- 1. Trent, E. M., and Wright, P. K., *Metal Cutting*, Fourth ed., Butterworth-Heinemann, Oxford, 2000.
- Johnson, G. R., and Cook, W. H., "Fracture Characteristics of Three Metals Subjected to Various Strains, Strain Rates, Temperatures and Pressures," *Engineering Fracture Mechanics*, Vol. 21(1), pp. 31–48, 1985.
- Pantal, O., Rakotomalala, R., and Touratier, M., "An ALE Three-Dimensional Model of Orthogonal and Oblique Metal Cutting Processes," *International Journal of Forming Processes*, Vol. 1(3), pp. 371–388, 1998.
- Teng, X., Wierzbicki, T., "Evaluation of Six Fracture Models in High Velocity Perforation," *Engineering Fracture Mechanics*, Vol. 73, pp. 1653–1678, 2006.
- Subbiah, S., "Some Investigations of Scaling Effects in Micro-Cutting," Ph.D. Thesis, Georgia Institute of Technology, 2006.
- Cockcroft, M. G., and Latham D. J., "Ductility and the Workability of Metals," *Journal of Institution of Metals*, Vol. 96, pp. 33–9, 1968.
- Wilkins, M. L., Streit R. D., and Reaugh J.E., "Cumulative-Strain-Damage Model of Ductile Fracture: Simulation and Prediction of Engineering Fracture Tests," *Technical Report UCRL-53058*, Lawrence Livermore Laboratory, University of California, Livermore, CA 94550, 1983.
- Rosa, P. A. R., Kolednikb, O., Martinsa, P. A. F., and Atkins, A. G., "The Transient Beginning to Machining and the Transition to Steady-State Cutting," *International Journal of Machine Tools and Manufacture*, Vol. 47, pp. 1904–1915, 2007.
- Ivester, R. W., Kennedy, M., Davies, M., Stevenson, R., Thiele, J., Furness, R. and Athavale, S., "Assessment of Machining Models: Progress Report," *Journal of Machining Science and Technology*, Vol. 4(3), pp. 511-538, 2000.
- Hibbit, Karlsson and Sorenson Inc, ABAQUS Theory Manual, Version 6.4, 2003.
- 11. Pantale, O., Rakotomalala, R., Touratier, M. and Hakem, N., "A three Dimensional Numerical Model of Orthogonal and Oblique Metal Cutting Processes," *Engineering Systems Design and Analysis*, PD-75 (ASME 1996), Vol. 3, pp. 199-206, 1996.
- Jaspers, S. P. F. C., "Metal Cutting Mechanics and Material Behaviour," Ph.D. Thesis, Technische Universiteit Eindhoven, 1999.
- 13. Subbiah, S., and Melkote, S. N., "Evidence of Ductile Tearing Ahead of the Cutting Tool and Modeling the Energy Consumed in Material Separation in Micro-Cutting," *Journal of Engineering Materials-T ASME*, Vol. 129(2), pp. 321-331, 2007.
- Weber, M., Hochrainer, T., Gumbsch, P., Autenrieth, H., Delonnoy, L., Schulze ,V., Löhe , D., Kotschenreuther, J., and Fleischer, J., "Investigation

of Size-Effects in Machining with Geometrically Defined Cutting Edges," *Machining Science and Technology*, Vol. 11, pp. 447–473, 2007.

- Ozel, T., and Zeren, E., "Numerical Modelling of Meso-Scale Finish Machining with Finite Edge Radius Tools," *International Journal of Machining and Machinability of Materials*, Vol. 2(3/4), pp. 451-468, 2007.
- 16. Vaz Jr., M., de Santi Jr., N., Verran, G.O., de Souza Neto, E.A., "Numerical and Experimental Assessment of Ductile Fracture in Tensile and Compressive-Dominant Processes," *Journal of Material Processing Technology*, Vol. 177, pp. 300– 303, 2006.
- Nunes, J., and Larson, F. R., "Low Temperature Flow and Fracture Characteristics of Some Iran-Based Alloys," *Technical Report WAL TR* 854.2/9, Watertown Arsenal Laboratories, Watertown 72, Mass., USA., 1963.
- McClintock F. A., "A Criterion for Ductile Fracture by the Growth of Holes," *Journal of Applied Mechanics*, Vol. 35, pp. 363–371, 1968.
- Rice J. R., and Tracey D. M., "On the Ductile Enlargement of Voids in Triaxial Stress Fields," *Journal of Mechanics and Physics of Solids*, Vol. 17, pp. 201–17, 1969.
- Oh S., Chen C. C., and Kobayashi S., "Ductile Failure in Axisymmetric Extrusion and Drawing. Part
 Workability in Extrusion and Drawing," *Journal of Engineering for Industry*, Vol. 101, pp. 36–44, 1979.
- Bao Y., and Wierzbicki T., "On the Cut-Off Value of Negative Triaxiality for Fracture," *Engineering Fracture Mechanics*, Vol. 72(7), pp. 1049–69, 2005.
- 22. Bao Y., and Wierzbicki T., "On Fracture Locus in the Equivalent Strain and Stress Triaxiality Space," *International Journal of Mechanical Sciences*, Vol. 46(1), pp. 81–98, 2004.
- 23. Wierzbicki T, and Xue L., "On the Effect of the Third Invariant of the Stress Deviator on Ductile Fracture," *Technical Report*, no. 138, Impact and Crashworthiness Lab, MIT, Cambridge, MA, USA, 2005.
- 24. Connolly, R., and Rubenstein, C., "Mechanics of Continuous Chip Formation in Orthogonal Cutting," *International Journal of Machine Tools and Manufacture*, Vol. 8 (3), pp. 159–187, 1968.
- 25. Subbiah, S., and Melkote, S. N., "Evaluation of Atkins' Model of Ductile Machining Including the Material Separation Component," *Journal of Material Processing Technology*, Vol. 182, pp. 398–404, 2007.
- Bao Y., Bai Y., and Wierzbicki T., "Calibration of A710 Steel for Fracture," *Technical Report*, no. 135, Impact and Crashworthiness Lab, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA., USA., 2005.